

I. UVOD

Osnovni predmet našeg istraživanja tiče se višestuko relevantnog pitanja. Pravna zaštita nacionalnih manjina tradicionalno spada u ustavnu materiju (*materiae constitutionis*). Međutim, ne priznaju sve države na svetu postojanje nacionalnih manjina, niti u svojim ustavima imaju istovetne odredbe koje regulišu manjinska prava. U ovom radu težište istraživanja biće na pitanju ustavnopravne zaštite nacionalnih manjina u Republici Srbiji. Republika Srbija je multikulturalna decentralizovana država koja ostvaruje poseban koncept manjinskih prava, oličen u proklamovanju individualnih i kolektivnih prava, koja se ostvaruju posredstvom nacionalnih saveta manjinskih zajednica, na različitim nivoima organizovanja javne vlasti.

Komparativnim metodom ustavnopravna praksa Republike Srbije sagledana ju radu u kontekstu regionalne, evropske i svetske pravne regulative, što je dalo osnoma da se kritički osvetle i njeni nedostaci i njene eventualne prednosti. Tako se u celini rada pokazalo da iako je ustavnopravna zaštita nacionalnih manjina u Republici Srbiji veoma je široko postavljena – od određenja nacionalne manjine, gde je Republika Srbija usvojila i dosledno sprovela koncepciju potpunog samoodređenja nacionalne manjine, do razvijanja modela učešća nacionalnih manjina u javnim poslovima posredstvom njihovih samoupravnih, neteritorijalnih institucija (nacionalnih saveta) – još uvek postoji dosta problema, koje treba jasno uočiti kako bi se moglo tragati za njihovim rešenjem.¹

Osnovni cilj ovog rada, pored što preciznije deskripcije razmatranog fenomena i njeffgove široke kontekstualizacije, jeste upravo kritičko sagledavanje problema, do kojeg se došlo zahvaljujući uvidu u ustavnu i zakonsku regulativu, ali i uvidom u relevantnu literaturu, domaću i stranu.

Kako bi se ovi ciljevi bar delimično ostvarili, rad je strukturiran u šest nosećih poglavlja (I. UVOD; II. POJAM NACIONALNE MANJINE; III. USTAVNI INSTRUMENTI ZAŠTITE NACIONALNIH MANJINA; IV. LEGITIMACIJSKI TEMELJI REPUBLIKE SRBIJE I TITULAR SUVERENOSTI; V. ZAKLJUČAK; VI. LITERATURA), koja su, prema potrebi dalje razlagana. Najsloženija je, pritom, struktura četvrtog poglavlja rada, pošto se najneposrednije tiče svih bitnih aspekata razmatrane teme.

Izrada ovog rada bila bi mnogo teža bez nesebične pomoći mog mentora prof. dr Vladimira Đurića, pa se i njemu i članovima komisije najtoplije zahvaljujem za uloženi trud.

U Beogradu 21. oktobar 2013.

¹ Recimo, optiranje za potpuno slobodno samoidentifikovanje grupe nagoveštava mogućnost konstituisanja takvih tela za manjine koje možda nemaju realnu potrebu, ni odgovarajuće resurse za obavljanje njihovih funkcija.